

Landskap: Skåne. Upptecknat av: Karl Åkesson.
 Härad: Bara. Adress: Bantorget 13, Lund.
 Socken: Nevishög. Berättat av: Karl Åkesson.
 Uppteckningsår: 1948. Född år 1881; Nevishög.

<i>Offerkast.</i>	<i>s. 1.</i>
<i>Offer mot sjukdom.</i>	<i>s. 2.</i>
<i>Stenstugor.</i>	<i>s. 3.</i>
<i>All "gå med stjärnan".</i>	<i>s. 4-5.</i>
<i>Minnen fr. en påskafton.</i>	<i>s. 6.</i>

ACC. NR M. 10649 /

Offerkast.

Någon plats för offerkast har, såvitt känt, icke funnits inom socknen i min tid. Men min far talade om, att sådana platser kunde finnas till och då endast källor, där det offrades pengar endast. Själv berättade han det för oss, då vi voro små, såsom en lustig kuriositet. Och han lät förstå, att folk, visserligen ganska naivt sådant, säkerligen trodde på ett sådant offers goda verkningskraft. Själv betraktade han det med ett s.a.s. allvarligt löje och dölde icke, att den, som förestod källan säkerligen hade ett slags såll något nere under vattenytan, vilket möjliggjorde, att de offrade pengarna kunde uppfångas och komma honom själv till godo, vilket denne då kunde räkna som belöning för sin ansträngande predikan om det verkningslösa offrets hälsobringande verkan, allt till den offrandes stora tjänst.!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ulmus fo. 27.

ACC. N:R M. 10649: 2.

(36. 8. 1.)

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Offer mot sjukdom.

Något offer mot sjukdom känner jag ^{tydligt} inte till annat än vad jag uppskattat som svar i Lundmålarkivets kartfingelista 27.

Dotter talade dragon N. Berg, Skanstorp i Kirshög, f. 1851, i min barndom om att någon enligt en viss påstått hade för något visst ändamål, jag vet ej vad, dragit ett barn genom en stige, då en hade skjutit det genom och en annan legat emot det.

ACC. NR M. 10649:3.

Stenstugor.

Någon stenstuga, d.v.s. sådan som uppförts av ofta alnsstora gråstenar, har icke funnits inom socknen i min tid. Ej heller har jag hört någon äldre person tala därom. Huruvida det funnits någon sådan i deras tid, är därför icke känt. Socknen är också en ren slättbygd. Däremot såg jag ofta sådana i Dalbytrakten, då jag i min ungdom kom körande därigenom. De voro, tror jag, någon gång uppförda med berget som ena vägg eller halvvägg.

Uthus, uppförda på förstnämnda sätt, dock med mindre storlek på gråstenarna, tycker jag mig ha sett i någon grannsocken. Huruvida något sådant i miniatyr finns inom socknen vid någon liten åkerlapp, är icke känt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. M. 141.

ACC. N:R M. 10649: 4.

Att "gå med stjärnan".

Bruket att gå med stjärnan har ej förekommit i min tid, och det är därför en mycket dunkel uppfattning jag har om det. Min far, död 1913, talade ofta om stjärngossarnas upptåg, och det lär ha varit ganska vanligt i hans ungdom på 1840-talet. Stjärngossarna gingo omkring i gårdarna, säkerligen mer än i de små byarnas, om ej i hela socknens, och förmodligen trettondeafton eller trettandedagen möjligtvis. De voro ganska väl sedda i gårdarna, särskilt av den yngre generationen. De brukade nog sjunga redan vid ankomsten på gården antagligen kända därtill lämpade visor ur sitt lilla förråd. De voro nog i något utstyrd klädsel, ehuru ej i spökdiräkt, denna hade de ju frossat på i julspökena. De torde ha burit en stor julstjärna i teten. De voro, som benämningen anger gossar, ej karlar, enligt min uppfattning 14-16 år, även om någon något äldre varit med för ordningens skull. Nykterheten torde ha varit god, vilket däremot ej kan sägas om julspökena. Antagligen var stjärntågets mening att bilda upptakten till den egentliga julhögtidens avslutning

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N. N. spec. 193.

trettendedagen. Knut däremot var mera avslutning på julen såsom festperiod, alltså med hänsyn till mat och dryck samt lindrat arbete. Antagligen fingo de någon slags gengäld. Något julspel i samband härmed kan jag ej minnas något om. Antagligen förekommo stjärntåg även i min mors ungdom på 1850-talet, enär även hon någon gång talade om dem. Däremot märkte jag ingenting om att de skulle ha förekommit efter 1870. Ett oskyldigt stjärntåg tolerades gärna allmänt, vilket icke ett sådant med spektakelartad karaktär skulle ha gjort, och ansågs såsom något muntert och roande. Att en tänd gran skulle ha ersatt stjärnan någon gång, är knappast tänkbart, enär stjärntåget torde ha försvunnit långt innan bruket av julgran antagligen på 1880-talet gjorde sitt inträde här.

Ovanstående är den uppfattning jag fått av mina föräldrars berättelser.

.oOo.

ACC. N:R M. 10649:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vid de stora högtiderna ville man gärna ha något intressant för sig, man ville hitta på någonting. Även de enklaste saker hade ett givet intresse för deltagarna och åskådarna. Så hade far och hans tvenne bröder, en äldre och en yngre, på 1830-talet, då de voro ett 10-tal år gamla en påskafton i slutet led åtskilliga gånger marscherat fram och åter på gårdsplanen och därvid sjungit: "Nu är det påskaafton, En härliger dag". Ännu på sena ålderdomen mindes han och talade om denna händelse, och särskilt hur deras far från stugan genom fönstret iakttog och gladdes över sina unga soldatämnes upptåg.

.oOo.